

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnapon.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Szécsenyi-utóza, (csizmadiaszin alatt.) Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	Hirdetési díjak: egy 30 négyesűg cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. Nyilvántartási cikkek garmondsora után 30 kr. fizetendő. Hivatalos óra: d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Helyben és vidékre egész évre 6 frt, — fél évre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 50 kr. Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
---	---	---

Utadó.

III.

Nehéz feladat lesz méltányos kulcsot találni azokra nézve kik a törvény értelmében szegődvényesek ugyan, de nem szolgák.

Ilyenek lehetnek a kereskedelmi és iparüzletekben szellemi vagy testi munkát teljesítő egyének, segítők stb.

A mennyiben szellemi munkát végeznek és állandó illetményvel vannak ellátva, utadójuk minimalis alapon, esetleg százalékos szerint volna kiróható. Ellenben a kik testi munkát végeznek, szolgáltatukat másoknak lekötötték, természetbeni leróvársra nem kötelezhetők; miután pedig adót sem fizetnek, hanem a munka-adó róvatik meg segéd munkásai arányában adóval, kérdéses, hogy a munkaadó fog-e megróvatni utmunkaadóval is?

Ha a törvény következetes, akkor a munkaadó fog megróvatni utadóval, a kinek jogában állandó az utadót segéd munkásainak béréből levonni. Maga a segéd munkás semmi esetre sem róható meg, mert tartózkodási helyét gyakran, változtatja és mivel a keresetiadó és hadmentességi díj is a munkaadónál fikszirozott, az utadót is annál kell fikszirozni.

A törvény III. fejezete értelmében utadóra köteleztettek összeírása, nyilvántartása és a kötelezettség teljesítésének módozatai, ugyancsak a netáni további mentességek megállapítása iránt a törvényhatóság közgyűlése szabályrendeletet alkot s azt a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása alá terjeszti.

Az elmodottakban az utadó csak vázlatilag volt ismertetve. Maga a törvény is csak a megalkotandó szabályrendeletek alkalmazása által fog a végrehajtásban egy egészé válni, számtalan módosításra lesz szükség, mielőtt a törvény pontosan végrehajthatik.

Kétségtelen, hogy az utadó törvény végrehajtása első sorban a megyei számvevősegre nehezu. Az készíti elő a munkálátokat a százalékos megállapításához, az fogja tetelként kiróni az utadót, annak nyilvántartását és elkönyvelését, a pénzkezelés és az utadó hováfordítását ellenőrizni, mindennemű kérvény, panaszt és felebbezést előadományozni, ellátni és a határozatok eredményét számszakilag keresztül vezetni illetve a keresztülvezetést ellenőrizni.

Ily körülmények közt munkaanyaga lényegesen gyarapodni fog.

A számvevőség ez idő szerint minden néven nevezendő számadást, naplót vizsgál, legyen az községi, törvényhatósági, pénztári, gyámi, iskolai, árva-pénztári vagy szolgabírói, továbbá előirányzatokat készít, felülvizsgál, pótdókat, járulékokat kivét, beszédet s a befizetést nyilvántartja, számlát bírál, utalványt liquidál, számfélt leltárokat készít, a községek s a törvényhatóság vagyona, tartozását nyilvántartja és ellenőriz; egyúttal statisztikai hivatal is, szóval mindent végez azokban az ügyekben, a melyek jobbról balra hozzá beosztatnak.

Gyakran oly ügyek is igénybe veszik munkálkodását, melyek egyáltalában nem szorulnak számvevőségi ellátásra, de hát egy pár szám van bennök, s ilyenkor hamar mutatkozik hajlandóság a dolog elintézését számvevőségre bízni.

Nem szorul bizonyításra, hogy egy 320 községből álló megyében mint a milyen Szolnok-Dobokamegye is mindezen teendőket a 2 személyből álló számvevőség el nem láthatja, legalább a pénzkezelés főalapját képező ellenőrzést kellően nem gyakorolhatja.

Ily nagy munkahalmaz mellett lehetetlen hogy egy 2 tagból álló számvevőség kivált a küll ellenőrzést kellőleg gyakorolhassa. A községi zárszámadásokat nem elégséges

csak észrevételezni, hanem a valódi hiányok vagy tulkapások okát felderíteni is szükséges, különösen fontos annak ellenőrzése, hogy az észlelt hiányok mikor és mennyiben pótolhatnak, mert az képezi alapját a helyes községi gazdaszatnak.

Megyénk keblé számvevősége már az eddigi teendőkkel is túl van halmozva; s ha még ezekhez hozzájárul az utadó egyénenkénti kiróvása és az ahhoz tartozó összes eljárás, akkor a személyzet lényeges szaporítása nélkül még gondolni sem lehet arra, hogy az ügyvitel alapos fennakadást ne szenvedjen.

Első sorban a megye közönségének áll érdekében, és az van feljogosítva gondoskodni arról, hogy a számvevőség kebelében új állomások rendszerezitessenek s azok oly egyének által töltesse be, kik nemcsak szakképzettek, hanem egyszersmint munkabíró egyének is.

A közigazgatási bizottság ülésterméből.

A közigazgatási bizottság ülése id. br. Bornemissza Károly főispán elnöklete alatt f. hó 9-én tartatott meg.

Elnöklő főispán az egybegyűlt tagokhoz néhány üdvözlő szót intézvén, Bándi György főjegyző az ülésen kívül ellátott ügy darabokról referált.

Az alispáni félévi jelentésből kitűnik, hogy a lefolyt félévben beérkezett összesen 12134 ügydarab mult évi hátralék 208 összesen 12332 db. került ellátás alá. Ebből elintéztetett 12210 drb. A mult évi zárszámadások rendes időben terjesztettek a közgyűlés elé. A megye területén volt 24 tűzeset. A községek a legszükségesebb tűzoltói eszközökkel elvannak látva, azonkívül önkéntes tűzoltói egyletek is alakultak.

A megye területén előfordult kihágások száma 3315. volt, 1718-al több mint az előző félévben.

„A Szolnok-Doboka” tárczája.

A színházi ördög.

Életkép.

Piroska nagyon szép, kedves és jó leány volt, de nagyon ábrándozó, tőkéletes fantasztá, így panaszkodék a titkárné szomszédnéjának. „És az egész historia onnan származik, hogy ezelőtt két honappal isszonyu fogfájásom volt s hogy megváltott jegyeim kárba ne menjenek, minden este a színházba küldöttem. Azóta egészen megváltozott, ha egy kis szabadideje van, az utolsó krajczárját is karzatra viszi. Megismerkedett a primadonna szobaleányával, az megszerzte neki urnőjének régi szerepeit, s most azokat mind könyv nélkül tudja.

Ha tojást habar, „Oh szálló felhők, bár mehetnék velők . . . !” így énekel. Ha a szalonban poroz, „Oh csak tiéd szívem, tied az egyetlen . . . !” S ha a kútnál a kancsót tele töltötte, magasra emeli azt mint egy operahős mikor a serlegét bordalra emeli, s így rajong: „Ah szálljatok magasra ti nemes gyöngyök . . . Szóval csupa Oh . . . és Ah . . . -ból áll az élete.

Ezen segíteni kellene, mert atyjának ki egy gőzhajon szakács megígérttem, hogy belőle jó házi asszonyt nevelék; de ilyen körülmények közt

semmire sem mehetek vele, kénytelen vagyok őt elbocsátani.”

„Soh' se busuljon édes titkárné, mondá a szomszéd asszony, ezen lehet még segíteni, Piroskát a színház ördöge tartja fogva, egyéb baja nincs.

Mondja csak van-e neki szeretője?

Van hát, még pedig egy nagyon ügyes matróz, a ki bolondulásig szerelmes belé, de mióta — mint tetszett mondani, az a színházi ördög belé bujt, azóta mintha kezdené elhanyagolni a szegény fiut.

Akkor pompás, meg van mentve.

Mondja csak, mikor szokta őt meglátogatni? Minden harmadnap.

Hát akkor kérem őt legközelebb hozzám küldeni, a többi eligazítom én.

*

Szép májusi holdvilágos estén gyönyörű egy pár ember sétál az utcán: Piroska az ő matrózával. A férfi magas, athleta termetű, szénfekete szemekkel, holló hajjal, az egész alakot csak emeli a festői matróz öltöny. A nő junói testalkatával, barna gazellaszemeivel és álmadozó mosolyával.

„Igazad van Piroskám” így szól a férfi, a színészet isteni pálya, én szavamat adom, hogy szabadságodat nem fogom korlátozni, kövesd szíved sugallatát. De azt az egyet nem kívánhatod

tőlem, hogy addig várjak utánad, a mig művésznő leszel.

Tehát vége lesz köztünk mindennek Bandi, mi? Mondá Piroska, mialatt keze érezhetően remegett a Bandiéban.

Meg kell hogy valjam barátom, hogy én is a színházért rajongok.

„Oh, hisz' akkor pompás!”

Csak hogy nálam másképen áll a dolog.

Én Blumm kisasszony után bolondulok, a ki az operettekben oly csinosan énekel, igaz hogy csak koristáné De még sokra viheti.

Ah, minő kék szemek, aranyos fürtök s minő lábikrák!

Művésznő is lehetne még belőle, de ő a kedvemért lemond a művészetről, odahagyja a szinpadot megházasodunk és én kapott örökségemből egy parafadugógyárat alapítok.

E szavakra Piroska elhalványult, majd kipirult és szakadozott hangon mondá.

Na akkor gratulálhatsz magadnak Bandi.

„Hová gondolsz, egy kóristánét elvenni, a ki semmit sem ért a házi dolgokhoz, — a ki egy rántást sem tud megkavarni, — a ki egész életében egyebet sem csinált, mint hogy selyem trikót húzott magára, kinek aranyhaja nem egyébb mint egy lenparoka és a ki minden kritikussal kedélyeskedett, csak hogy dicsérjék, a ki” De már tovább nem bírta, szemei megteltek

Ugy a központban valamint a járásokban a tisztviselők dicséretesen működtek a közszolgálat érdekében.

A pénzügyigazgatói jelentés szerint a lefolyt félévben az összes adónemekből befolyt 156745. frt. a mi a tavali hason időszakihoz viszonyítva 28.986 frttal kedvezőtlenebb, azonban e különbség csak látszólagos, mert ha tekintetbe vesszük, hogy a regaléjog megváltatván, a folyó évre a regalé jövedelem után járadék adó nem róvatott ki, ez által a folyó tartozás lényegesen apadt s így az eredmény kedvezőbb, mert a fenníti összegnél többre ment a járadék adó összege. Hátralékban maradt ad I. féléről 211.127 frt. További előadományok többnyire behajthatlan adók törlesztése és bírságok behajtására vonatkoztak, melyeket valamint a pénzügyminister azon intézkedését is, hogy az őszi vetések betakarításáig a folyó adók behajtását beszűkíti, megszavazta illetve tudásul vette a bizottság.

Kir. tanfelügyelő jelenti, hogy valamennyi népiskolában a tanév befejezést nyert, az államiakban f. év. júniuk, a felekezetiekben április és május havában.

A b. váraljai állami iskolában az utóbbi negyedévben a tanítás szünetelt, mert a difteritis járványszerűleg uralkodott a községben.

A felekezeti iskolák legnagyobb része a követelményeknek nem felel meg.

Az épületek romladoznak, a csekély fizetéssel ellátott tanítók nyomorral küzdenek. A rettenetes izraelita zúgiskola bezárását javaslatba hozza. A szamosújvári gör. kath. tanítóképezdőben a magyar nyelv tanítását illetőleg tetemes haladást észlelt a tanítói oklevelek magyar-román szöveggel adtak ki, és 19 tanképesített egyén közül tizen magyar- és román tannyelvű iskolákra nyertek képesítést.

A magyar nyelv tanárát azért 100 frttal leendő jutalmazásra ajánlotta.

A kir. ügyész jelenti, hogy a fogházakban a tisztaság, rend és fegyelem kifogástalan, a lefolyt félévben letartoztatott vizsgálati fogoly 32. ebből 23 férfi, 4 nő.

Halálozási eset csak 1 fordult elő.

Rabmunkával 28 egyén foglalkozot, befolyt 73 frt 77 kr. jövedelem, mely összeg havonként a kir. adóhivatalba beszállított.

A bethleni, szamosújvári és kékesi járásbíróság börtönei főispán ő méltósága elnökle alatt megvizsgáltatván, azok kifogástalanoknak találtattak.

Az egészségügyi jelentésből kitűnik, hogy az egészségi állapot a lejárt félévben jobb is lehetett volna.

Járványszerűen az influenza lépett fel, mely januártól márciusig tartott, a betegségi esetek közül csak 2%-a volt halálos kimenetelű. A ronesoló toroklob, a hólyagos himlő csak szorványosan lépett fel.

A Rudolf kórházba felvételre 459 egyén ebből elbocsátott 395 javulva 55 gyógyíthat-

könnyel, csak fuldokló hangon folytatá: És az legyen a te családi szentélyed geniusza, az legyen gyermekiednek anyja, Oh Bandi, Bandi, és 3-szor is Bandi! . . .

Igazad van Piroskám, de hát belőled is ugyan az válna idővel, azért beláthatod, hogy mi nem boldogulhatunk.

Bandi . . . ! Allj meg egy szóra — monda a leány, és fürtös fejcskáját mellére támasztá, — látod én liba voltam, de bocsáss meg.

Lemondok mindenről, nem kell hir, dicsőség, nem megyek a színházhoz.

Akkor pompás! Én is lemondok a színházról, megházasodunk, boldogok leszünk és alapítunk egy parafadugógyárat.

Oh, be boldognak érzem magam Bandi! Oh én is Piroška. Adjál 3 csókot Bandi. Adok 3×3-mat is.

**

Másnap midőn Piroška takarított újra visszhangzott a szalon a vig nevetés és daltól. Asszonya a mellékszobából halgatodzott és így szolitá meg szomszédnéját: Ugy-e mondtam, hogy a matróz sem feg vele semmire se menni, most is épen úgy szaval és énekel, mint azelőtt.

Igen ám, énekel de mit?

A fegyverek pihennek, a hajó parthoz ért.

Oh add szived cserébe, oh adjad szívemért! . . .

V.

lanul 11, meghalt 30. A kegyeletházban 8 férfi és 11 nő volt elhelyezve.

Foglalkozásuk, az étkezés és tisztaság a szabályoknak megfelelő volt.

A hasznos házi állatok közt egy pár községben szájsz. és körmfájás mutatkozott, lovaknál a rühkor 4 községben észleltetett, a hol is orvos rendőri intézkedés történt.

Tisztai főorvos jelenti, hogy a kórházi igazgató részére 250 frt, az orvos részére pedig 100 frt lakbér engedélyeztetett, egyúttal előterjeszti kórházi gondnok Mátis Kelemen 100 frt segély iránti kérését azon javaslattal, hogy tekintve 15 évi működését, csekély javadalmazását valamint a családjában előfordult betegséget — az pártolólág terjésszessék elé.

Bokros Lajos bizottsági tag azonban felszólal és kijelenti, hogy miután a minister az igazgató és orvosnak lakbért adott, a gondnok kérésével utasíttassék el, mert a minister jóindulatának kiaknázása volna, most egy újabb kéréssel állani elő, különben is a gondnok nem szorult segélyre.

A közlekedési ügyek menetéből felemlítjük azon intézkedést, melyszerint a nagyibondai postahivatalt a kincstár Resztolczra szándékszik az új vasutvonal megnyitásával áthelyezni. Miként a bizottság is fel lett fejtve, rendkívül czélszerűtlen volna a járás székhelyétől a posta- és távirat hivatalt elvonni.

A bizottság egyhangulag kimondotta, hogy a posta- és távirat hivatalnak N.-Ilondán leendő megahagyása iránt a szakministerhez fel ir.

Több apró ügyek elintézése után a bizottsági ülésnek 1/2 órákor vége volt.

Gr. Bethlen András Deésen.

Gr. Bethlen András földmívelésügyi miniszter, megyénk szülöttje, f. hó 11-én midőn városunkat érinté, lelkes ovátiók tárgya volt.

Napokkal ezelőtt elterjedt a hir, hogy ő nagyméltósága birtokára, Bethlenbe utazik családotól, ennek folytán szívesen ragadta meg az alkalmat a megye és Deés város közönsége, hogy bár nem hivatalosan, de igaz szeretet és barátságából kifolyólag hódolatát tolmácsolja.

Roth Pál, derék polgármesterünk elnökle alatt rendező-bizottság alakult és gondoskodott arról, hogy a miniszter rövid itt tartózkodása alatt az ünnepélyességek programmszerűen folynak le.

Kivonulás a pályaházhoz.

A reggeli órákban elhangzott taraczkölvések jeleztek a miniszter utját s a főtéren szokásos egyhanguságot a járókelők zaja váltotta fel. 8 órakor a különböző céhek zászlóik alatt vonultak fel a városház elé, azután fehérbe öltözött leánykák, virágbokréttakkal ellátva gyülekeztek a városház nagytermébe. Nemsokára megindult a menet; a különböző társulatok a tűzoltó-zenekar indulóhangjai mellett vonultak ki, a leánykák pedig kocsikra szállva, siettek ki a pályaházhoz. Őket követték a megyei és városi tisztikar, a képviselőtestület tagjai, ki kocsin, ki gyalog, a hogy lehetett, mert a fogatok jó előre mind le voltak foglalva.

A vonat érkezése.

A feldisített pályaudvaron a rendezőség által felállított kordonon innen nagyszámu és uri közönség várta a vonat megérkezését, melyet 3 taraczkölvés jelzett. Mielőtt a vonat megállott volna, a tűzoltó-zenekar indulóra zendített rá, mire harsány éljenzések közepette megállott a vonat és a miniszter rugékony lépésekkel közeledett és üdvözölte pár szóval megyénk főispánját.

Az éljenzés lecsillapultával főispán ur ő mlga. a következő beszédet intézte a miniszterhez:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Uram!

Szolnok-Dobokavármegye tisztikara élén üdvözlöm Nagyméltóságodat megyénk területén, mint bérczes kis hazánk szülöttét és így kétszeresen üdvözlöm Nagyméltóságodat azon magas állásában, melyet a jelenben elfoglal.

Nagyméltóságod politikai tevékenysége összefüggésben van majdnem alkotmányunk visszaszerzése idejével. Eleinte mint országos képviselő, később mint Brassó megye főispánja működött,

ténykedett szeretett magyar hazánk fejlődésére és felvirágzására, az által megmutatta Nagyméltóságod, hogy mint igaz hazafi, hazájának szolgált és szolgál. Hazánk fejlődését és felvirágzását csak úgy érhetjük el, ha annak minden fia szem előtt tartja azt, hogy mint e haza gyermeke, tehetségéhez mértén hazáját szolgálja és annak ügyeit szíven hordozza, fennen lobogtatja a hazaszeretet zászlóját, mely alatt mindnyájunknak küzdeni és munkálni kell.

Azon magas állásában, melyet Nagyméltóságod elfoglal, azon tárcza, melyet kezei között tart nagyfentosságu e hazában, mert mint földmívelési miniszter hivatta van, hogy az ügyis nagyobbára földmíveléssel foglalkozó lakosok érdekeit előmozditsa, vámterület- és földmívelési érdekeknek szem előtt tartásával a földmívelői osztály érdekeit azonosítsa is; ismervé hazánk földmívelési bajait, teljes reménnyel nézünk Nagyméltóságod tevékenysége elé, teljes a reményünk, hogy e téren Nagyméltóságod jót és czélszerűt fog teremteni.

És most azon ohajtással fejezem be üdvözlömet, hogy Nagyméltóságod e téren működése szeretett magyar hazánkra nézve áldásossá váljék. A mindenható Isten Nagyméltóságodat sokáig éltesse!

A hatalmas éljenzés csillapultával ő Nagyméltósága következőleg beszélt:

Tisztelt uraim!

Halás köszönetemet fejezem ki, midőn önök eljöttek engem üdvözölni. Az igazi vonzalomnak kifejezése ez, és nem tisztelgés, hanem viszonzása annak, a melylyel én szeretett megyém iránt viseltetem.

E megye szorosabb értelemben vett szülőföldem, itt töltém a gyermekkorot, e megyéből látogatám meg a külföldet, e megyének egyik választó-kerületében lettem nagy szótöbbséggel képviselővé választva, s e megye autonomikus életének ajánlottam fel törekvésemet.

Később a kötelesség elszólított s egy vármegye élére állottam. Ő felsége bizalmából midőn jelenleg a korona tanácsának tagja vagyok, örvendek, hogy alkalmam nyílik azon a helyen, abban a megyében, melyen pályafutásomat kezdém, önök vonzalmát és ragaszkodásuk kifejezését megköszönni, örvendek, hogy alkalmam nyílt kifejeznem azt, a mit szeretett megyém és annak lakossága iránt érzek.

Biztosíthatom önöket uraim, hogy jelen állásomban is hazánk és megyém érdekeit mindig szem előtt fogom tartani. Isten önökkel uraim!

Zajos éljenzések közepette a miniszter több régi ismerőseit megszólította és nekik kezét nyújtott.

Deés város közönsége nevében Roth Pál polgármester intézett emelkedett hangulatu és eszmékben gazdag beszédet a miniszterhez, kifejezést adva ama tisztelet és szeretetnek, melylyel a város közönsége viseltetik. Midőn mint főispán hazánk egyik végvidékén idegen elemek közé ment, azok némi tartózkodással fogadták, de a tartózkodás otlléte alatt oda fejlődött ki, hogy midőn a megye kebeléből távozott, könnyes szemekkel váltak meg tőle; örömet fejezi ki a fölött, hogy sikerült ő Nagyméltóságának az ellenségből jó barátot csinálni, végül azon reménnyel fejezte be beszédét, hogy ő Nagyméltósága őseitől öröklött lovagiassága, honfui erényei és tanulmányainál fogva bizonyára be fogja tölteni ama magas sztos missiót, melyet ő felsége kegyei kijelöltek.

Ezután a megyei gazdasági egylet tisztelgését fogadta, melynek buzgó elnöke, gr. Kornis Viktor meleg szavakban adott kifejezést azon örömnök, melyet megyszerte keltett földmívelési miniszterre történt kineveztetése, rendkívül kellemesen hatost e körülmény a gazdasági egyletre, mely már kezdete óta alapítói közt tisztelte, öröme annyival is inkább indokolt, mert az egylet iránt támogatása ő Nagyméltóságának már is tapasztalható volt. Kívánja, hogy nagy és fontos feladata megoldásában és az ez által kivívott köz-elismerésben találja fel közhasznu fáradozásának jutalmát.

A miniszter válaszában kifejezé, hogy egy egylet, társulat felvirágzása első sorban annak vezetőjétől, elnökétől függ, örvend, hogy megyéjének gazdasági egylete a grófbán olyan elnököt bír, ki neki nehéz feladatát könnyűvé teszi. Az egylet felvirágoztatására a tőle telhetőt minden körülmények közt meg fogja tenni.

Ezután a honvéd-tisztikar üdvözlését fogadta a miniszter, melyet a zászlóalj-parancsnok Welle Sándor őrnagy tolmácsolt rövid, de velős szavakban.

Ezen tisztelgések alatt a minister salon-kocsijában egy megható jelenet folyt le, midőn helybeli növendék leánykák Tüzes Karácsonné vezetésével a miniszter fennkölt szellemű nejét virágbokréttákkal halmozták el.

Nemsokára a vonat összeállítván, újra felhangzottak a lelkes éljenzések, a közönség sűrű köszöntései s a zenekar hangjai mellett a vonat a pályaudvarból kirobogott, a közönség pedig miként jött, a legszebb rendben vonult be a városba.

Fogadtatás Bethlenben.

Bethlenben ő Excellenciáját lelkesült fogadtatás várta. Taraczklovések jelezték a vonat érkezését. A pályaudvaron a kerület intelligenciája, és birtokossága várta Bethlen közönségével. Dicsőes hölgyközönség mellett ott láttuk: gr. Bethlen Béla, gr. Bethlen Pál, Floth, Fejérváry Károly, Fejérváry Jenő, Gyárfás, Benkő, Mody, Rácz stb. urakat. A pályaudvarcsinosan fel volt díszítve, nemkülönben a községbe vezető út is. A pályaudvaron a kerület nevében Floth főszolgabíró ur fogadta ő Excellenciáját, gyönyörű hazafias beszéddel üdvözlötte a magas vendéget saját otthonában, mire ő Excellenciája meghatóan válaszolt. Lelkes éljenzések, taraczklovések és a helybeli zenekar kíséretében megindult a menet a községbe. A vasúthoz vezető út végén diadalkapu volt felállítva, a következő felirattal: „Itthonodban szeretettel, hódolattal üdvözlünk!” Itt Gyárfás ur tartott beszédet ő Excellenciájához a község nevében. A park bejáratánál 12 fehérbe öltözött szép leányka lepte meg ő Excellenciáját és neje, ő nagyméltóságát egy-egy gyönyörű virágbokréttával. Előbbinek Benkő Anna, utóbbinak Hutter Frida nyújtotta át a bokréttát; az üdvözlő beszédet az iskolás gyermekek nevében Benkő Anna 12 éves kedves leányka mondta el legkisebb zavar nélkül, oly szabályos hanglegjtéssel, hogy bámulatba ejtette a jelen volt közönséggel ő Excellenciáját is, ki is a beszéd meghallgatása után megcsókolta a kedves leánykát és azután a kis szónok atyjához fordulva megjegyezte: „Ha jövőben is előre halad a nőemancipáció és ha a nők politikai állásra vergődhetnek, akkor leányból miniszter lesz.”

A kastélyba való bevonulás után ő Excellenciája a testületek tisztelgését fogadta a következő sorrendben:

A katolikus egyház, a református egyház a görög-egyesült egyh., a főszolgabírói hivatal, a járásbíró, Bethlen községe, a jegyző-egyesület, a zsidó hitközség, a tanító-testület, a vasút, távirat és posta, a tűzoltó-egylet, a bethleni takarékpénztár.

Ő Excellenciája minden egyes tisztelgésnél szíves szavakkal köszönetét fejezte ki, s biztosította a tisztelgőket jóindulatáról a jövőre nézve is.

Aznapi este Bethlen községe kivilágított, s az ünneplő és lelkesült helybeli — és a fogadtatáshoz vidékről berándult közönség fáklyásmennettel tisztelte meg a körükben időzött, tisztá szívű szeretett minisztert.

Ő Excellenciája szombaton a szamosvölgyi vasút rendes vonatán utazott vissza Budapestre.

LEVELEZÉS.

M. Lapos 1890. július 2.

Egy iskolai év letelése után, ismét azon helyzetben vagyok, hogy szíves endelmével becses lapja, a „Szolnok-Dobokát” felkereshetem s abban egyet mást elmondhatok olyanokat is, melyek nem egészen újak, de mégis szükségesek tudni.

A tanuló ifjúságra nézve sok nevezetes percz kínálkozik egy tanév lefolyása alatt, mely most gyönyörű vezetést, majd szorakozást nyújt, hol pedig a komoly dolgok iránt lebilincselve a figyelmet tanulási vágyat ébreszt.

Hanem én egy ünnepélyes zárvizsgánál komolyabb perczet, — legyen az bár minőfajta foku iskola — a tanulókra nézve nem képelek s ezt sok évi tanítoskodásom alapján merített tapasztalatom után állítom s e mellett meg is maradok.

Mert például volt eset rá, hogy a legjobb tanuló is a „vizsgán” úgy felelt hogy alig érde-

melt egyebet „elégésenél”, s viszont egy másik egészen gyenge tanuló, oly szépen, értelmesen, s a hallgatóság előtt oly szabatosan felelt hogy a „kitűnő” osztályzatra lett érdemesítve.

Én pedig ezen „gyenge” és „kitűnő” feleletek megoldását a „Vizsga” komoly pillanatának tartom; a hol a jó tanuló elfogul, elérzékenyül, a gyenge pedig bátorrá, büszkévé lesz.

A tanév legnevezetesebb napja tehát szerintem a „vizsgák” napjai, s azok megtartásai rendszeren június havára esnek, s így a magyar-laposi áll. elemi népiskolában is e f. év június 23- és 24-ik napjain lettek megtartva, az 1889—90-ik tanévet bezáró ünnepélyes vizsgák. Mind két napon számos helybeli és vidéki szülő és tanúgy iránt érdeklődő művelt közönség jelenléte, s a g. tag urak sorrendes elnökösködése alatt.

Hogy az eredmény minő volt, bátor leszek a vizsga és tanév ünnepélyes bezárásakor hely. eln. Csizér Mihály g. tag úr szavait szószerint idézni. „Az eredmény és előhaladás, nem csak a várakozásnak felelt meg teljes mértékben, hanem azt minden tekintetbe jóval is felülmulta; ez pedig a tanítók buzgósága, odaadó szorgalma, és önfeláldozó lelkiismeretes ténykedésének köszönhető.

Jutalmul kilettek osztva:

Breier Zsiga és Beszenszky János urak által e célra adott 5 frt, Csizér Ákos úr által adott 4 frt, Kádár Ferencz, Csisek Károly és León Sándor urak által 2—2 frt, Adótárnok Léttay László és ellenőr Nagy Pál urak által adott 3 frt 50 kr., Voith Jakab úr által adott 1 frt, Vass Imre főszbíró ur által 1 frt jut. könyvben Sánta Sándor 50 kr., Nagy József, Veress Károly és Sámuel Etelka által adott 20—20 kr. 60 kr., Nagy Samu által 1 drb. könyv. A nagyméltóságú m. kir. vall. és közoktatásügyi miniszter úr által engedélyezett 11 frt értékű könyv.

Továbbá; Bárdi Károlyné úrnő által tett 200 frtos alapítvány 5%-a 10 frt, két árva, de jó magaviseletű fiu és leány tanulóknak, egyenlő arányban.

Varga György és neje Ercsey Julia úrnő által tett 50 frtos alap. 6%-a 3 frt, de az alapítók óhaja szerint 1 drb. könyvben lett kiosztva.

Fogadják úgy a nemes szívű adakozók valamint alapítvány tevők e helyen, a nyilvánosság előtt is, a megjutatalmazottak nevében hálás köszönetemet!

Lebedi János, ig. tanító.

VEGYESEK.

— **Jégvihar.** Óriási jégverésnek lett áldozata bérczes hazánk legáldottabb vidéke e hó 3-án és 4-én. Midőn már az aratáshoz akartak kezdeni, két nap alatt a gazdaközönség legszebb reményeit tönkretette a jég, egy oly hallatlan csapás, melyhez fogható ember- emlékezet óta nem érte hazarészünket. E hó 3-án délután 4- és öt óra között megyénkben elverte a jég: Szűkerék, Pánczéleseh és Középfalva községeket. Negyedikén délelőtt 11 órakor Pánczéleseh másodikor. A jég legnagyobb mértékben pusztított a mezőségen, a hol elkezdve a déli oldalon, Maros-Ludastól végig ment rajta a legtöbb községben, majdnem mindenütt óriási károkat okozva, s nem egy helyt teljesen tönkre téve a termést. Erinté Maros-Tordamegyének több községeit. A kár lehet egy millió frt. Biztosítva — sajnos — igen kevés volt.

— **Forgó szél.** Folyó hó 7-én hétfőn dél felé Vaád községe fölötti hegy ormon derült ég alatt rohamosan egy oszlopszerű vihar kerekedett, mely összetömrülve csak hamar a hegy oldalán két terepélyes fát körül fogva azt tövestől kitépve összetörve ragadá magával, lefelé több károba rakott szénabuglyát is magával sodort, s egy munkásnak ott letett kaszáját s bőr mellényét sepepte el, s egy utjában talált szénagyűjtő gyermekével együtt lábokról leverve tört előre. Mely tüneménynek alja, vagy miként a megrémült emberek mondják, a sárkánynak a farka a mint a vetéseken át huzodott azokat elperzselt s meglehetősen hosszú kanyargó futásával huzodott a szamos felé, de majd éjszakra a feltornyosult sőtét fellegek felé vonulva tűnt el, oszlott fel.

— **Honvédség a várban.** A budai királyi palotánál már a honvédség ezután rendszerezésére lesz. A milyen lelkesedéssel fogadta a fő-

város közönsége a királynak azt az elhatározását, hogy a budai királyi palotánál a közös hadsereggel váltakozva, a honvédség is tartson őrséget, ép oly lelkesedéssel kísérte az első őrséget, mely zeneszó mellett felvonult. Valóságos diadalmenet volt ez.

— **Figyelmeztetés.** Azon tisztelt uri nő ki mult hó 31-én egy 10—12 éves fiúval a kolozsvári vasut indóház II. oszt. várótermében a deési vonat indulását várta, kéretik, hogy a tévedésből gyermek kabáttal elosérült barna felöltő visza cserélése végett, Deésen, Jakobovits ur gyógytárában jelentkezni sziveskedjék.

— **Deés várossa** nyugoti határ részét valamint a szomszédos Somkut, Csátán és Kaczkó községek határát folyó hó 7 hétfőn meglátogatta a jégvihar, azonban a gyéren hullott jég daraboknál a vetésekben nagyobb kárt tett a viharos szél, mely azokat legázolta.

Apró hírek. Baross Gábor kereskedelminster tanulmányi kirándulásra készül Bulgáriába. — **A királyi palotában** a napokban kezdtek meg az évenként szokásos ujjaalakítási munkálatokat. — **Szász-Hermányon** a kerület képviselőjévé egyhangú lelkesedéssel gr. Bethlen András földmívelésügyi minisztert kiáltották ki. — **Az egyetemes tanítógyűlés** nagy rendező bizottsága Szathmári György orsz. képviselő és Péterfy Sándor tanár elnöklete alatt ülést tartott. — **A belügyminiszter** hirlapoltvasói állást szándékoszik rendszeresíteni s az arra kiszemelt volt hirlapíró különösen a megyei és hatósági életről referálna a lapok útján. — **Az osztály-sorsjáték** behozataláról szárnyra kelt hírek koraiak voltak a pénzügyminiszteriumban csak most fog még az előtanulmányokhoz. — **Spanyolországi kholera** felől az újabb hírek nem épen kedvezőek. — **Simics** szerb követet bécsbe várják, hol a fölmerül konfliktusok ügyében indít újabb diplomaciai tárgyalásokat.

HIVATALOS RÉSZ.

Sz. 18841.—1890.

P á l y á z a t.

Erdősítési jutalmakra.

A földmívelésügyi m. kir. ministerium az országos erdei-alapból a magasabb hegységek fensikjainak, tetőinek és gerinceinek, vagy meredek oldalainak s illetve a közgazdasági érdekből erdészetiileg művelendő oly területeknek beerdősítésére, melyeken hegy omlások, hó vagy kőgörgöttegek megakadályozása, szélvészsek, és vizek rombolásának, valamint a futóhomok tovább terjedésének meggátolása végett az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában megjelölt erdősítés közgazdasági szempontból szükséges s a melyeken létre jövő erdők véderderdőkül fognak szolgálni, a folyó 1890. évre 3. nagy jutalmat és 3 elismerő jutalmat tűz ki.

Az első nagy jutalom	1000. frank aranyban.
A 2-ik „	800. „
A 3-ik „	500. „
Az első elismerő „	400. „
A 2-ik „	200. „
A 3-ik „	100. „

Ezen jutalmakra versenyezhetnek mindazon erdősítések a melyek a folyó 1890. évben nem állami költségen foganatosítottak; még pedig a nagy jutalmakra, ha egy tagban legalább 25. (huszonöt) kat. holdra, az elismerő jutalmakra pedig, ha egy tagban legalább 10. (tiz) kat. holdra terjednek. Ehez képest versenyező lehet minden erdőbirtokos vagy birtokos testület, és illetve polgári, egyházi vagy urbéres község.

A kiadandó jutalmakban azon erdőbirtokosok s illetve azon erdőtisztek részesülnek, kiknek költségén, s illetve kiknek tanácsa szerint és felügyelete alatt az erdősítés teljesített, feltéve, hogy a jutalom odaitélésének idejében azok a jutalmazott új erdőnek még birtokában vannak, illetve azt erdőtiszti minőségben kezelik s az erdősített területet a beerdősítés biztos sikerének elősegítése végett, a folyó évtől, vagy első munkálatoktól kezdve a jutalom odaitélésének idejéig állandóan gondozták, s a versenyeyő területen netalán szükséges újabb erdősítési munkálatokat is évenként eszközölték s létrejövő erdőnek véd-erdőként való kezelése iránt intézkedtek.

A jutalmak az 1895. évben szolgáltattak ki, s azok kétharmad része az erdősités költségeit viselő erdőtulajdonost, egyharmadrésze pedig az erdősitést teljesítő erdőtisztet illeti.

A jutalmakat a földmívelésügyi m. kir. ministerium által az országos főerdőmester, vagy helyettesének elnökleite alatt erdőtiszttekből alakított öt tagú bizottság ítéli oda, még pedig a beerdősítés s illetve a szükséges állabalakulás biztosításának megtörtént igazolása alapján a teljesített erdősités közérdekű bessének sorrendje és minősége szerint.

A bíráló bizottság ítéletének alapjául szolgál az illetékes közigazgatási erdészeti bizottságnak s illetve a kir. erdőfelügyelőnek a versenyző erdősitések felett adott javaslatai és a bíráló bizottság részéről esetleg teljesítendő helyiszemlék.

Felhivatnak tehát mindazon erdőbirtokosok, kik a folyó 1890. év tavaszi vagy őszi erdősitési ideje alatt a kezdetben megjelölt minősítéssel bíró erdősitést teljesítenek és a kitűzött jutalmakra pályázni kívánnak, hogy a folyó év tavaszán történő erdősitést illetőleg legkésőbb július hó végéig, a folyó év őszi történő erdősitést illetőleg pedig legkésőbb folyó 1890. év december 25-ig az erdősités helyének, telekkönyvi számának, a terület nagyságának (kat. holdakban) az erdősitésre használt fanemnek illetve fanemeknek s utóbbi esetben azok elegy arányának pontos megjelölése mellett annál bizonyosabban jelentsék be a földmívelésügyi m. kir. ministeriumnál, mert a pályázati feltételeknek bármely legkisebb részben való meg nem tartása esetében, a versenyben részt nem vehetnek.

Budapest, 1890. évi április hó 21-én.

A földmívelésügyi m. kir. Ministerium.

Sz. 27046.—1890.

Pályázati hirdetés.

Erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában.

A királyhalmi, vadászderdei és lipótvári m. kir. erdőőri szakiskolákba, — melyeknek tanfolyama két évre terjed, — a folyó évi október havában kezdődő tanfolyamra, részint állami ellátás mellett, részint saját költségén, összesen 52. tanuló fog felvétetni.

A felvétetni kívánók igazolni tartoznak, hogy:

1. tizenkét éves korrkat betöltötték s illetőleg az intézetbe való belépésük napjáig betöltik, és harminczöt évesnél nem korosabbak.
2. Ép erős, egészséges munkához és az időjárás viszontagságaihoz szokott és édzett testalkattal s különösen jó látó, halló, és beszélő képességgel bírnak, mely kellékek igazolására kinetári erdészeti orvos, honvédorvos, vagy vármegyei orvos bizonyítványa szükséges megjegyzetvén, hogy minden az intézetbe felvett tanuló testi épsége és egészségi állapota az intézet orvosa által, a jelentkezés alkalmával szigorúan felülvizsgáltatik s az kiknek testi szervezete hiányos, vagy a ki valamely ragályos avagy az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenved, az intézetbe be nem fogadtatik;
3. Az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan jól írni jól olvasni s a közönséges négy szám mivelet szerint jól számolni tudnak.
4. Erkölcsei magaviseletük jó.
5. katonai kötelezettségbe állanak-e; igenlő esetben kötelesek ebbeli igazoló könyveiket is bemutatni.

Bejteni tartoznak továbbá, hogy kérvényükre a válasz mely cím alatt, illetve mely vármegyébe, vagy mely hivatal útján és mely posta állomásra küldendő.

Tájékoztató megjegyzetetik, hogy azon tanulók, kik saját költségükre vétetnek fel, az ellátásért és az intézetben való tartózkodás idejére adott ruházatért 150. frt (egy százötven) forintot félévi előleges részletekben fizetni s ehhez képest a felveendő tanulók esetleg azok szülei, gyámjai vagy munkaadói kir. körjegyzői előtt kiállított okmánnyal igazolni tartoznak, hogy az évi 150. frtnyi eltartási költséget a kitűzött időre pontosan befizetik.

Az állami eltartás mellett felvett tanulók, illetve azok szülei, gyámjai vagy munka adói

azon esetben, ha tanuló az erdőőri szakiskolát a tanfolyam teljes bevégezése előtt önként elhagyja, vagy intézeti szabályzat értelmében elbocsátatik, a ráfordított költségeket, egy évre 150. forinttal számítva, az államnak megtéríteni kötelesek s ugyanerre nézve, hogy ezt az illető szakiskola igazgatóságának felszólítása után legkésőbb hat hét alatt teljesítik, szintén közjegyző előtt kiállított okmányt tartóznak bemutatni.

Minden tanuló tartozik a szakiskolába való belépés alkalmával magával hozni: 6 inget, 6 lábravalót, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcztát, vagy harisnyát, egy pár erdőjárásra alkalmas erős bagaria csizmát, és pedig valamennyit új állapotban.

A fennálló szakiskolai szabályzat értelmében figyelmeztetnek tehát azok, kik az erdőőri szakiskolába felvétetni óhajtanak, hogy kellően felszerelt kérvényüket, — melyhez az állami ellátás mellett felvétetni óhajtóknál azok szegénységi állapotát igazoló hiteles községi bizonyítvány is melléklendő, — azok pedig kik akár magán, akár állami erdészeti szolgálatban állanak, mindig előjáró tisztjük vagy hatóságuk útján, legkésőbb folyó évi július hó végéig a földmívelésügyi ministeriumhoz adják be.

Budapest, 1890. évi június 1-én.

Földmívelésügyi m. kir. Ministerium.

Szolnok-Dobokavármegye főispánjától.

838.—1890.

Pályázati hirdetmény.

A „Szolnok-Dobokavármegyei Magyar Nemzeti színházársulat részéről közhírré tétetik, hogy a deési színház folyó évi október, december havakra bérbeadatik. Drámai, népszínmű és operette társulatok, melyeknek legalább 8 tagból álló saját zenekaruk van, folyó hó 25-éig pályázati folyamodványait hozzá czimezve beadhatják.

Az általános feltételeken kívül, melyek szerződés szerűleg külön lesznek részletezve, kijelentem, mikép az idény október hó 1-én veszi kezdetét és december 27—30 között fejeztetik be; ezen idő alatt a színházársulatnak legalább 60 elődást kell tartania.

Ezzel szemben az igazgatóválasztmány ha a szerződésileg kikötött pontozatoknak az illető színigazgató eleget tesz, az idény tartamára biztosít a színház fűtésére 80 kmter tűzfát és 400 frt segélyt, ezen kívül a bérletek jegyzésére egy kiküldött bizottság segítkezik.

Ugy a 400 frt segély, valamint a bérletből befolyó összeg általam későbbre meghatározandó időben és részletekben az idény tartama alatt fog az illető színigazgatónak kifizettetni.

Deesen, 1890. június hó 26-án.

id. Br. Bornemissza Károly,
főispán.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Sz. 3246. con. 3710.—1890. polg. (191)1—1

Hirdetmény. Alóirt kir. törvényszék közhírré teszi, hogy özvegy Sándor Jánosné Desseffy Anna felperesnek, a dalmári összes birtokosok alperesek ellen a dalmári korcsmajog arányosítása iránti perében az újabb tárgyalás 1890. évi augusztus hó 4-iknek d. e. 9 órájára a helyszínére Dalmár községébe kitűzött, melyre az összes érdekeltek hirdetmény útján megidéztetnek, A deési kir. törvényszéknek 1890. július hó 2-án tartott üléséből. Balázs, enök. Almay. jegyző.

Sz. 2686.—1890. (170)3—3

Pályázati hirdetmény.

A körjegyzőnek más körjegyzői keretbe történt megválasztása folytán üresedésbe jött rognai körjegyzői keretben, mely áll Rogna, Csömény, Konkolyfalva és Ködmönös községekből a körjegyzői állás üresedésbe jött.

Ezen állás betöltésére ezennel pályázatot nyitok, s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6 §-a értelmében felszerelt folya-

Ny. Demeter és Kiss gyorssajtóján Deesen.

modványait hozzáam folyó év július hó 15-ig adják be.

A később beérkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A nagy-ilondai járás főszolgabírójától.

Nagy-Ilondán, 1890. június hó 17-én.

a fősbíró hiv. táv.

Sarvadi József, szolgabíró.

Sz. 2865.—1890. D. v. t.

(192)1—1

Árlejtési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a város által a folyó 1890-ik évben készített előirányzott új görkövezet, és régi kövezet javításának biztosítása végett a folyó 1890. évi július 14-ik napján délelőtti 10 órakor a városház tanácskozási termében verseny tárgyalás fog tartatni.

A részletes feltételek a hivatalos órák alatt a városi levéltárban megtekinthetők.

Deés város tanácsának 1890. június 30-iki üléséből.

Losonczy István,
főjegyző.

Róth Pál,
polgármester.

Sz. 2978.—1890.

(187)2—4

Pályázat.

Szolnok-Dobokavármegye bethleni járásban Kúdu, Csicsó-Keresztur és Szeszárma egyesült községek körjegyzői keretében Kúdu község székhelyel rendszeresített körjegyzői segédi állás előlépés folytán megürülven, ezen tiszti állásra, mely 150 frt fizetés 50 frt lakbér javadalmazással van egybe kötve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhivom tehát mindazokat kik ez állást elnyerni óhajtják, pályázati kérésüket, iskolai erkölcsi magaviseleti bizonyítványokkal felszerelve folyó évi július hó 31-éig alólirotthoz beküldeni.

A járási főszolgabírája.

Bethlen, 1890. évi június hó 28-án.

Flóth F. Adolf, j. főszolgabíró.

Sz. 2957.—1890.

(188)2=4

Pályázat.

Szolnok-Dobokavármegye bethleni járásba keblezett Kerlés, Sárvár és Szász-Sszt.-Jakabb községekből álló kerlési jegyzői keretben halálozás folytán megürült körjegyző segédi állásra, mely évi 150 frt fizetés és 50 frt szállásbér javadalmazással van egybekötve, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázni óhajtokat, miként pályázati kérésüket keresztlelél, iskolai és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelve folyó év július hó 30-áig küldjék be alólirotthoz.

A járási főszolgabíró.

Bethlen, 1890. évi június hó 27-én.

Flóth Adolf, j. főszolgabíró.

OLCSÓ BOR!

Örömmel értesítjük a n. é. közönséget, hogy az italmérési törvény módosítása folytán — mely a kizárólagos italmérési jog bérloje által önkényűleg hallatlan magasra felcsigázott adót eltörölte —

e hó 14-ikétől kezdve
abban a helyzetben vagyunk, hogy
30 krért üvegenként

olyan bort adhatunk, melyet az eddigi magas adó miatt csak 40—45 krért adhattunk.

Eppen ez alkalomhoz

kitünő boraink megérkeztek,

melyek jóságáról és olcsóságáról a n. é. közönség meg fog győződni.

Részletes új bor-árjegyzékünket e lap legközelebbi számában fogjuk közzétetni.

(193) Brugovitz & Rehák,
vas-, fűszer- és bor-kereskedése,
Deesen.

OLCSÓ BOR!